

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/96/2025
Identifikačné číslo spisu:	3821203163
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3821203163.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K., zastúpeného advokátom CONSULTA s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Šafárikovo námestie č. 4, IČO: 31318495, proti žalovanému Pôdohospodárske družstvo Oslany, Oslany, Družstevná 611/31, IČO: 31578853, zastúpenému JUDr. Martinom Gubkom, advokátom, Partizánske, Hrnčírikova 1/B, IČO: 53351045, o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva a o odstránenie neoprávnenej stavby, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16C/27/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. februára 2024 sp. zn. 27Co/23/2023 v spojení s opravným uznesením z 05. mája 2025 sp. zn. 27Co/23/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žalovanému priznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom zo dňa 2. decembra 2022, č. k. 16C/27/2021-85 súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému odstrániť na vlastné náklady z pozemku vo vlastníctve žalobcu, a to z parcely registra C KN č. 2025/26, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.020 m², zapísanej na LV č. XXXX Okresného úradu Prievidza, katastrálneho odboru, v k. ú. C., obec C., okres L. stavbu bez súpisného čísla, popis stavby: poľné hnojisko do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu spočívajúceho v užívaní predmetnej stavby na skladovanie maštalného hnoja, zamietol. O trovách konania výrokom III. rozhodol tak, že žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobca je vlastníkom parcely č. 2025/26, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.020 m², zapísanej na LV č. XXXX v k. ú. C. a žalovaný je výlučným vlastníkom stavby poľné hnojisko, ktorá stojí na parc. č. 2025/26. Z rozhodnutia Miestneho národného výboru C. - odbor hospodársko-správny z 29. 05. 1987 zistil, že Jednotné roľnícke družstvo „Z.“ C. podalo dňa 24. 03. 1987 návrh na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby: spevnené poľné hnojisko 4.000 m³ C. na pozemkoch parc. č. 2025/1 a 2025/5. Zo stavebného povolenia Miestneho národného výboru C. - odbor hospodársko správny z 09. 10. 1987 zistil, že bola povolená stavba - spevnené poľné hnojisko 4.000 m³ riešené ako povrchové, vodotesné, opatrené kontrolnou drenážou a

vodonepriepustnou žumpou pri hospodárskom dvore C. so začiatkom stavby 03/87 a ukončením výstavby 01/88. Z kolaudačného rozhodnutia Miestneho národného výboru C. - odbor hospodársko správny z 01. 07. 1988 zistil, že pre stavbu Spevnené poľné hnojisko 4.000 m³ C., pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie dňa 09. 10. 1987, sa povolilo užívanie, pričom stavba obsahuje poľné hnojisko spevnené, žumpu 120 m³ a prístupovú cestu, stavba je užívania schopná. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Uviedol, že žalobca sa domáha ochrany svojho vlastníckeho práva, ktoré je obmedzované existenciou cudzej stavby (poľného hnojiska) na jeho pozemku, t. j. bez právneho dôvodu dôvodné. Súd považoval za nesporné, že stavbu vybudoval žalovaný, čo bolo podľa neho preukázané aj listinnými dôkazmi (stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie), a na vec aplikoval § 135c Občianskeho zákonníka. Uviedol obranu žalovaného, že nejde o neoprávnenú stavbu s poukazom na listiny najmä stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie. K danej obrane žalovaného súd prvej inštancie uviedol, že „pre posúdenie, či ide o stavbu neoprávnenú, nie je podstatné, či stavebník mal stavebné povolenie a ani vedomie (súhlas) orgánu obce o stavbe. Cudším pozemkom pre zriaďovateľa stavby je každý pozemok, ku ktorému nemá vlastnícke (spoluvlastnícke) právo, právo zodpovedajúce vecnému bremenu, prípadne obligáčné právo umožňujúce zriadenie stavby (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo/44/2012).“ .. Ďalej uviedol, že podľa rozsudku Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS ČR cit. „o neoprávnenú stavbu ide aj vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 01. 01. 1992 tzv. socialistickou organizáciou. Ak bol postup pri zriadení stavby tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie stavby podľa § 135c OZ“. Po citácii rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že je toho názoru, že stavba žalovaného zapísaná na LV č. XXX ako poľné hnojisko, ktorá stojí na parc. č. 2025/26 je stavbou neoprávnenou. Ďalej rozvádzal len, že žalobe o odstránenie stavby vyhovel, pretože v danom prípade iné zákonom upravené možné riešenia existencie neoprávnenej stavby podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka nie sú účelné. V konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo k neúspechu v konaní. Vo zvyšku žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu spočívajúceho v užívaní predmetnej stavby na skladovanie maštalného hnoja, zamietol ako uviedol pre nedostatok pasívnej vecnej legítimácie, nakoľko poľné hnojisko obhospodaruje spoločnosť PORS s.r.o. a nie žalovaný, ktorá užíva stavbu žalovaného na základe nájomnej zmluvy. Na vec aplikoval § 12, § 124, § 126 ods. 1 a 2 a § 135c ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne z 27. februára 2024 č. k. 27Co/23/2023-120 v spojení s opravným uznesením z 05. mája 2025 č. k. 27Co/23/2023-200 (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalovanému priznal náhradu trov prvoinštančného a aj odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd poukázal na to, že v danej veci je predmetom odvolacieho konania rozhodnutie súdu prvej inštancie o odstránení stavby posúdené podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Obrana odvolateľa - žalovaného proti uplatnenému nároku v žalobe ako aj jeho podstatná odvolacia námietka voči vyhovujúcemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie spočíva v popretí neoprávnenosti danej stavby s poukazom na právny stav platný v čase zriadenia stavby (v rokoch 1987-1988) a charakter stavby v tzv. socialistickom vlastníctve. Žalovaný odvodzuje oprávnenosť svojej stavby od práva družstevného užívania svojho právneho predchodcu (JRD C.) podľa § 37 ods. 3 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.

2.2. Súd prvej inštancie v odpovedi na obranu žalovaného citoval v odôvodnení napadnutého rozsudku časť právnej vety z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 16. 2. 2005 sp. zn. 31Cdo/606/2004 (Rc 23/2006), v ktorom Veľký senát občianskoprávneho kolégia NS ČR dospel k právnomu záveru, že o neoprávnenú stavbu ide aj vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1. 1. 1992 tzv. socialistickou organizáciou a ak bol postup pri zriadení stavby tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie neoprávnenej stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Po citácii tejto časti právnej vety k obrane žalovaného v odôvodnení len stručne bez bližšieho vysvetlenia uviedol, že je toho názoru, že stavba žalovaného zapísaná na LV č. XXX. ako poľné hnojisko, ktorá stojí na parc. č. 2025/26, je stavbou neoprávnenou.

2.3. Neoprávnenú stavbu ako právny inštitút zaviedlo do nášho právneho poriadku ustanovenie § 221 zákona č. 40/1964 Zb. (zmenený zákonom č. 131/1982 Zb.). Neoprávnená stavba sa týkala stavby

zriadenej na pozemku, ktorý bol v osobnom užívaní inej fyzickej osoby (občana). Táto úprava prešla prostredníctvom zákona č. 509/1991 Zb. do teraz platného ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka.

2.4. Pokiaľ ide o stavby v tzv. socialistickom vlastníctve, judikatúra (česká avšak vzhľadom na rovnakú právnu úpravu použiteľná i v slovenskom právnom prostredí) pôvodne zastávala názor (Rc 13/2000), že o neoprávnenú stavbu nemôže ísť vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1. 1. 1992 tzv. socialistickou organizáciou (§ 14 a nasl. Hospodárskeho zákonníka v znení platnom do 30. 4. 1990). Táto rozhodovacia prax bola sčasti prehodnotená spomínaným rozsudkom Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS ČR (Rc 23/2006). Odvolací súd zdôrazňuje, že šlo len o čiastočne prehodnotenie pôvodného právneho záveru.

2.5. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku bližšie nezaoberal obranou žalovaného, ktorá je aj jeho hlavnou odvolacou námietkou, a to právom, od ktorého odvodzoval právo stavby na pozemku, a ktoré zákonné ustanovenie opakovane v konaní (i v odvolacom konaní) citoval, (čo súd prvej inštancie aj uviedol v rozsudku), tzv. právom družstevného užívania podľa § 37 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.

2.6. Podľa § 37 ods. 1, 2, 3 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve k pozemkom združeným do spoločného družstevného hospodárenia, prípadne k pozemkom daným za ne do náhradného užívania pri vykonanej hospodársko-technickej úprave pozemkov (ďalej len „združené pozemky“) patrí družstvu právo družstevného užívania. Právo družstevného užívania je bezodplatné a časove neobmedzené; oprávňuje družstvo k tomu, aby v súlade s právnymi predpismi užívalo združené pozemky na plnenie všetkých úloh, ktoré sú predmetom jeho činnosti. Družstvo môže najmä zriaďovať na družstevných pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva aj obytné domy v rámci podnikovej bytovej výstavby.

2.7. Pritom na potrebu zaoberať sa právom platným v čase vzniku stavby upozorňuje práve súdom prvej inštancie použitý rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky (Rc 23/2006) v ďalších vetách nasledujúcich po právnej vete citovanej súdom prvej inštancie, (ktoré však už súd prvej inštancie v rozsudku necituje). V nich sa uvádza, že aj napriek uvádzanému odklonu od dovtedajšieho právneho názoru je naďalej použiteľný záver tohto rozhodnutia (Rc 13/2000), že pri posudzovaní otázky, či ide o stavbu neoprávnenú v zmysle Občianskeho zákonníka, sa musí vychádzať z právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby ako veci v právnom zmysle. Výslovne NS ČR uvádza, že cit. „Skutočnosť, že ide o stavbu postavenú pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka č. 509/1991 Zb., sa prejaví v tom, že oprávnenie na stavbu na cudzom pozemku bude treba posúdiť podľa právnych predpisov platných v čase zriadenia stavby, a to i v prípade, že právo stavby (napr. právo družstevného užívania) už zaniklo“.

2.8. K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Hradci Králové v rozhodnutí z 21. 12. 1995, sp. zn. 37Co/40/1995, keď uviedol, že pri neoprávnených stavbách podliehajúcich režimu Občianskeho zákonníka je potrebné odlišovať právnu úpravu vzniku tohto právneho vzťahu od právnej úpravy, podľa ktorej prebieha jeho vysporiadanie. Zatiaľ čo existenciu neoprávnenej stavby je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy, aká tu bola v dobe vzniku stavby, spôsob vysporiadania medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba umiestnená, prebieha podľa tej právnej úpravy, aká existuje v dobe rozhodovania súdu.

3. Odvolací súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 19. 03. 2007 sp. zn. 22Cdo/746/2007, v ktorom sa spomína rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 9. septembra 1992 sp. zn. 3Cdo/45/92, publikovaný v Právní rozhledy č. 2/1993, s ktorého závermi sa stotožňuje odvolací súd. Vo veci išlo o stavbu postavenú na základe časovo neobmedzeného práva k pozemku, ktoré neskôr zaniklo (obdobne ako v danej veci; Vrchný súd ako odvolací súd dospel k záveru, že tu dochádza ku konkurencii dvoch relatívne samostatných a nezávislých režimov vlastníctva - vlastníctva pozemku žalobcom a vlastníctva žalovaného k stavbám stojacim na tomto pozemku. Tomu, aby tento spor bolo možné vyriešiť podľa § 126 Občianskeho zákonníka, bráni skutočnosť, že zásah do vlastníctva (právnych predchodcov) žalobcu nebol protiprávnym zásahom. Žalovaný mal na zriadenie stavieb spôsobilý právny dôvod. Vec však nie je možné posudzovať ani podľa § 135c Občianskeho zákonníka o neoprávnenej stavbe. Rovnaká ochrana všetkých foriem vlastníctva, zavedená do nášho právneho poriadku ústavným zákonom č. 100/1990 Zb. a opätovne proklamovaná Listinou základných práv a slobôd, neumožňuje nahliadať na vec v tom zmysle, že by žalobca ako vlastníkom pozemku mal viac práv, a že by sa žalované družstvo, ktoré je vlastníkom stavieb stojacich na pozemku, muselo podriaďiť

panujúcemu vlastníckemu právu k pozemku. Na základe týchto úvah treba dospieť k záveru, že právny poriadok nepriznáva žalobcovi hmotnoprávny nárok na úspešné vypratanie jeho pozemku voči žalovanému. Samotný dôkaz o vlastníckom práve žalobcu nepostačuje na vyhovieť žalobe v situácii, keď má žalovaný právo, ktoré požíva rovnakú ochranu. K tomu je potrebné dodať, že v prípade prechodu veci na základe zmluvy na nadobúdateľa prechádzajú aj všetky práva spojené s predmetom tejto sukcesie (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 6. januára 2003, I. ÚS 272/02). Zo spomínaného rozsudku vyplýva záver, že ak zriadil na cudzom pozemku stavbu stavebník, ktorý mal časovo neobmedzené právo mať na tomto pozemku stavbu, nemožno sa v zásade domáhať vypratania tejto stavby, a to ani proti jeho právnenému nástupcovi.

3.1. Žalovaný od počiatku sporu tvrdí, že stavba bola postavená na základe práva družstevného užívania na tzv. družstevných pozemkoch. Toto svoje tvrdenie preukazuje listinami, a to územným rozhodnutím z 29. 05. 1987, stavebným povolením z 9. 10. 1987 a kolaudačným rozhodnutím z 01. 07. 1988, z ktorých súd prvej inštancie zistil, že poľné hnojisko postavilo Jednotné roľnícke družstvo Z. v rokoch 1987 až 1988 (návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia podalo družstvo dňa 3. 6. 1988). V tom čase platil zákon č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve, ktorý upravoval jednotné roľnícke družstvá (§ 2 a nasl.), ktorým bol aj právny predchodca žalovaného, a aj právo družstevného užívania (§ 37), ktoré zahŕňalo aj právo zriaďovať na družstevných pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva. Takouto stavbou (potrebnou pre činnosť družstva) poľné hnojisko bezpochyby bolo, voči tomuto záveru žalobca nenamietal. Žalobca nespochybňoval, nepopieral, ako mu ukladá § 151 C.s.p., ani skutkové tvrdenie žalovaného, že stavba bola postavená na pôvodne družstevnom resp. združenom pozemku. Na tento postoj žalobcu upozornil aj žalovaný v odvolacej replike. Tvrdený charakter pozemku ako združeného okrem účinného nepopretia tohto tvrdenia žalobcom, čo má v zmysle § 151 ods. 1 C.s.p. za následok, že sa toto tvrdenie považuje za nesporné, vyplýva z viacerých skutočností, to jednak z obdobia, kedy bola stavba zriadená (1987-1988), a právneho režimu hospodárenia na poľnohospodárskych pozemkoch v tom čase (socialistické vlastníctvo pôdy), z charakteru stavebníka, ktorým bolo jednotné roľnícke družstvo, z charakteru stavby - poľné hnojisko ako stavba potrebná pre činnosť poľnohospodárskeho družstva. Táto okolnosť vyplýva aj z listinných dôkazov predložených žalovaným (územné rozhodnutie, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie). Tieto síce priamo neuvádzajú titul práva stavby, no ich dôkaznú hodnotu pre daný spor podporil sám žalobca, keď vo svojom vyjadrení zo dňa 06. 10. 2021 - v replike k vyjadreniu žalovaného k žalobe uviedol, že možnosť, že by stavebný úrad vydal stavebné povolenie na neoprávnenú stavbu, je veľmi málo pravdepodobná, pretože v stavebnom konaní je vždy potrebné preukázať vlastnícke právo alebo tzv. iné právo k pozemku podľa § 58 ods. 2 stavebného zákona a sám dodal, že uvedené ustanovenie platilo aj v roku 1990, kedy podľa prvého vyjadrenia žalovaného k žalobe malo byť poľné hnojisko postavené. S týmto názorom žalobcu súhlasí aj odvolací súd. Listinné dôkazy následne žalovaným predložené (územné rozhodnutie, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie) potom vychádzajúc práve z názoru žalobcu preukazujú nepriamo tvrdenie žalovaného, že stavebník staval na pozemku na základe práva, a preto bol oprávnený stavbu postaviť. Žalobca sa voči tejto procesnej obrane žalovaného listinnými dôkazmi bránil až v odvolacom konaní citáciou časti odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorej však súd prvej inštancie len vo všeobecnosti rozoberá rozdiel medzi nepovolenou stavbou z hľadiska správneho práva a neoprávnenou stavbou z občianskoprávneho hľadiska, ktorý názor súdu prvej inštancie je správny, avšak súd v rozsudku opomína a nerozoberá s tým súvisiace argumenty žalovaného a síce, že z uvedených listín nepriamo vyplýva dôkaz svedčiaci o danosti titulu práva stavby u jeho právneho predchodcu presne tak, ako to uviedol vo svojej replike žalobca, teda preto, že právo stavby správny orgán podľa stavebného zákona mal vždy skúmať. Uvedenej existencii titulu práva stavby - práva družstevného užívania a charakteru pozemku ako združeného nasvedčuje podľa názoru odvolacieho súdu aj v rozhodnutiach uvedený zoznam účastníkov stavebného konania, ktorí boli o týchto rozhodnutiach upovedomení (JRD C. a dotknuté správne orgány - aj stredisko geodézie). Ďalej odvolací súd poukazuje, že žalobca sám (viď jeho vyjadrenie z č. 1. 32) upozorňoval, že aj pred opravou chýb v katastrálnom operáte geometrickým plánom z roku 2020 bola stavba zapísaná síce na inej parcele, a to na parcele č. 2026/2, ktorá však tiež bola v jeho vlastníctve. Odvolací súd v súvislosti s touto skutočnosťou preto prihliadol aj na argument žalovaného, že je zrejmé, že právny predchodca žalobcu v čase zriadenia stavby voči jej existencii nemal námietky; že takéto skutkové tvrdenie ani nebolo v konaní uplatnené, a že ani sám žalobca po obdobie viac ako 27 rokov (počítajúc od jeho údajnej

kúpy pozemku) nenamietal existenciu stavby poľného hnojiska a ani jej neoprávnenosť. Žalobca skutkové tvrdenie žalovaného o charaktere pozemkov, na ktorých bolo poľné hnojisko postavené, v priebehu konania pred súdom prvej inštancie ani nespochybňoval ani nepopieral, ani nevznášal konkrétne námietky voči obrane spočívajúcej v tvrdení práva družstevného užívania právneho predchodcu žalovaného k predmetnému pozemku, ktorú žalovaný predniesol v písomných vyjadreniach k žalobe, ústne na pojednávaní v prednese stanoviska k žalobe, vyjadrenia sa k dôkazom i záverečnej reči. Preukázanie práva stavby vo forme práva družstevného užívania u právneho predchodcu žalovaného (nie však charakter pozemkov ako družstevných) spochybňuje až v odvolacom konaní (aj to až v odvolacej duplike) po uskutočnenej koncentrácii konania vyhlásením dokazovania za skončené súdom prvej inštancie všeobecným tvrdením bez toho, aby ponúkol vlastné tvrdenia o tejto skutočnosti. Žalobca tak nesie zodpovednosť za svoju nedostatočnú procesnú aktivitu v priebehu konania pred súdom prvej inštancie.

3.2. Zo skutočností zistených súdom prvej inštancie, že stavebník Jednotné roľnícke družstvo Z. C. zriadil v rokoch 1987 - 1988 na zduženom pozemku t. č. vo vlastníctve žalobcu stavbu - poľné hnojisko, odvolací súd dospel k záveru, že tak stavebník vykonal na základe časovo neobmedzeného práva družstevného užívania podľa právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby (§ 37 ods. 3 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve), ktoré už zaniklo. Rešpektujúc vyššie uvedené judikátorne závery, že existenciu neoprávnenej stavby je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy, aká tu bola v dobe vzniku stavby, a to i v prípade, že právo stavby (napr. právo družstevného užívania) už zaniklo, odvolací súd posúdil, že nejde o neoprávnenú stavbu a nie je preto daný nárok na odstránenie stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka ani proti právnomu nástupcovi stavebníka jednotného roľníckeho družstva teda žalovanému. Žaloba domáhajúca sa uloženia povinnosti žalovanému odstrániť poľné hnojisko na vlastné náklady z pozemku vo vlastníctve žalobcu tak mala byť správne zamietnutá.

4. Proti predmetnému rozsudku podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4.1. Napádaný rozsudok je podľa žalobcu celkom jednoznačne zmätočný aj z dôvodu zjavného rozporu jeho odôvodnenia s vykonaným dokazovaním, čo zakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

4.2. Odvolací súd v bode 8. odôvodnenia napádaného rozsudku uvádza „Súd prvej inštancie v odpovedi na obranu žalovaného citoval v odôvodnení napadnutého rozsudku časť právnej vety z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 16. 2. 2005 sp. zn. 31Cdo/606/2004 (Rc 23/2006), v ktorom Veľký senát občianskoprávneho kolégia NS ČR dospel k právnomu záveru, že o neoprávnenú stavbu ide aj vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1. 1. 1992 tzv. socialistickou organizáciou a ak bol postup pri zriadení stavby tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie neoprávnenej stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Po citácii tejto časti právnej vety k obrane žalovaného v odôvodnení len stručne bez bližšieho vysvetlenia uviedol, že je toho názoru, že stavba žalovaného zapísaná na LV č. XXX ako poľné hnojisko, ktorá stojí na parce. č. 2025/26, je stavbou neoprávnenou.“

4.3. Odvolací súd nezobral do úvahy, že z geometrického plánu je zrejma skutočnosť, že stavba poľného hnojiska sa v skutočnosti nenachádza, ani sa nikdy predtým nenachádzala, na parcele č. 2026/2, ako bolo uvedené na liste vlastníctva č. XXX. Postup prvostupňového súdu bol teda správny, keď postupoval v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky z 16. 2. 2005 sp. zn. 31Cdo/606/2004 (Rc 23/2006). Odvolací súd vo vzťahu ku konaniu resp. nekonaniu žalobcu uvádza v bode 16. odôvodnenia napádaného rozsudku absolútne nepravdivé tvrdenia „(Odvolací súd v súvislosti s touto skutočnosťou preto prihliadol aj na argument žalovaného, že je zrejme, že právny predchodca žalobcu v čase zriadenia stavby voči jej existencii nemal námietky; že takéto skutkové tvrdenie ani nebolo v konaní uplatnené, a že ani sám žalobca po obdobie viac ako 27 rokov (počítajúc od jeho údajnej kúpy pozemku) nenamietal existenciu stavby poľného hnojiska a ani jej neoprávnenosť.)“, ktoré sú v rozpore so žalobou v tejto právnej veci a tam uvedenými tvrdeniami žalobcu a rovnako tak v replike žalobcu zo dňa 06. 10. 2021.

4.4. Žalobca sa niekoľkokrát v priebehu rokov pokúšal vec vyriešiť, a to formou uzatvorenia nájomnej zmluvy a úhrady nájomného zo strany žalovaného. Napriek skutočnosti, že procesný útok žalobcu bol

vznesený v súlade so zákonom, odvolací súd sa v napádanom rozsudku vôbec nezaoberal tvrdením žalobcu, že stavba poľného hnojiska sa nikdy predtým nenachádzala na parcele č. 2026/2. Žalobca tak nedostal žiadne logické a právne akceptovateľné vysvetlenie.

4.5. Z vyššie uvedeného je bez pochybností zrejmé, že odvolací súd sa v napádanom rozsudku bez akéhokoľvek akceptovateľného vysvetlenia stotožňuje s tvrdením žalovaného a nezaoberal sa procesným útokom žalobcu ohľadne neoprávnenosti stavby. Táto skutočnosť spôsobuje, že napádaný rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Nepreskúmateľnosť napádaného rozsudku predstavuje zmätočnosť konania takej intenzity, že je odôvodnená aplikácia (ako výnimky) druhej vety stanoviska občianskoprávneho kolégia dovolacieho súdu pod R 2/2015.

4.6. Žalobca rovnako poukazuje aj na zmätočnosť odôvodnenia napádaného rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s tvrdením žalovaného o oprávnenosti poľného hnojiska. Toto skutkové tvrdenie pritom nekorešponduje s vykonaným dokazovaním, takže je nutné považovať odôvodnenie napádaného rozsudku za extrémne zmätočné.

4.7. Odvolací súd vo vzťahu k neoprávnenosti predmetnej stavby v bode 16. odôvodnenia napádaného rozsudku uvádza, že listinné dôkazy následne žalovaným predložené (územné rozhodnutie, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie) potom vychádzajú práve z názoru žalobcu, preukazujú nepriamo tvrdenie žalovaného, že stavebník staval na pozemku na základe práva, a preto bol oprávnený stavbu postaviť. Uvedené žalobca vôbec netvrdil. Práve v bode 10. repliky žalobcu zo dňa 06. 10. 2021 uvádza, že nie je možné vylúčiť situáciu, že na neoprávnenú stavbu stavebný úrad vydá stavebné povolenie. Takáto možnosť je však veľmi málo pravdepodobná, nakoľko v stavebnom konaní je vždy potrebné preukázať vlastnícke právo alebo tzv. iné právo k pozemku. Ani stavebné povolenie zo dňa 09. 10. 1987 však nepreukazuje oprávnenosť predmetnej stavby, nakoľko táto sa nenachádza a nenachádzala na tam uvedenej parcele, ktorú skutočnosť preukazuje geometrický plán.

4.8. Nesúhlasil ani s bodom 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Žalobca už počas prvostupňového konania namietal skutočnosť, že stavba je neoprávnenou s ohľadom na skutočnosť, že sa nikdy nenachádzala na tam uvedenej parcele.

4.9. Prvostupňový súd v bode 25. odôvodnenia prvostupňového rozsudku správne uviedol, že oprávnenosť stavby sa musí posudzovať podľa právnej úpravy v okamihu vzniku stavby ako veci v právnom zmysle, čím v procesnej obrane argumentoval aj žalovaný, avšak vyporiadanie medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku už prebieha podľa právnej úpravy platnej v dobe rozhodovania súdu o neoprávnenej stavbe. Podľa rozsudku veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS ČR o neoprávnenú stavbu ide aj vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1. 1. 1992 tzv. socialistickou organizáciou. Ak bol postup pri zriadení stavby tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie stavby podľa § 135c OZ. Súd má za to, že stavba žalovaného zapísaná na LV č. XXX ako poľné hnojisko, ktorá stojí na parc. č. 2025/26 je stavbou neoprávnenou.

5. Právna veta rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn.: 31Cdo/606/2004 znie nasledovne: „Bylo-li zřízení stavby tzv. socialistickou organizací na cizím pozemku po 1. 4. 1964 od počátku neoprávněné, je třeba provést její vypořádání podle § 135c obč. zák., i když šlo o stavbu zřízenou před 1. 1. 1992.“ Nakoľko stavba poľného hnojiska je postavená na inom ako deklarovanom pozemku, táto je bez ďalšieho stavbou neoprávnenou. Stavebné povolenie je vydané na stavbu na pozemku parc. č. 2025/5 a 2027 v kat. území C., pričom ale táto je postavená na inej parcele, a to na parcele č. 2025/26 vo výlučnom vlastníctve žalobcu.

5.1. Žalobca touto časťou dovolania nežiada dovolací súd o preskúmanie správnosti a úplnosti skutkových zistení súdov nižšej inštancie a v žiadnom prípade nežiada o opätovné vykonávanie týchto dôkazov. Z hľadiska zabezpečenia práva žalobcu na spravodlivý proces je ale potrebné, aby súdy nižšej inštancie, ktorým prináleží náležite zistiť skutkový stav, logicky a akceptovateľným spôsobom odôvodnili vo svojich rozhodnutiach svoje skutkové tvrdenia vo väzbe na vykonané listinné dôkazy. Odvolací súd nijakým (a už vôbec nie logickým a právne akceptovateľným) spôsobom nevysvetlil, úplne jednoznačný rozpor skutkových tvrdení s vykonanými listinnými dôkazmi. V danom prípade ide opätovne o nedostatok odôvodnenia napádaného rozsudku spôsobujúci jeho zmätočnosť takej intenzity, že aj v tomto prípade je odôvodnená aplikácia (ako výnimky) druhej vety stanoviska občianskoprávneho kolégia dovolacieho súdu, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2015.

5.2. Žalobca namieta skutočnosť, že tieto skutkové tvrdenia neboli vysvetlené logicky vo väzbe na vykonané listinné dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise.

5.3. Podľa právneho názoru žalobcu je toto dovolanie prípustné aj v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolací súd rozhodol tak ako rozhodol, zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu, nakoľko zastával iný právny názor ako prvostupňový súd, ktorý mal za to, že predmetná stavba je neoprávnenou stavbou. Odvolací súd má za to, že predmetná stavba je stavbou oprávnenou, a to z dôvodov uvedených v bode 17. odôvodnenia, v zmysle ktorého zo skutočností zistených súdom prvej inštancie, že stavebník Jednotné roľnícke družstvo Z. zriadil v rokoch 1987 - 1988 na združenom pozemku, t. č. vo vlastníctve žalobcu stavbu - poľné hnojisko, odvolací súd dospel k záveru, že tak stavebník vykonal na základe časovo neobmedzeného práva družstevného užívania podľa právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby (§ 37 ods. 3 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve), ktoré už zaniklo. Rešpektujúc vyššie uvedené judikátorne závery, že existenciu neoprávnenej stavby je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy, aká tu bola v dobe vzniku stavby, a to i v prípade, že právo stavby (napr. právo družstevného užívania) už zaniklo, odvolací súd posúdil, že nejde o neoprávnenú stavbu, a nie je preto daný nárok na odstránenie stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka ani proti právnomu nástupcovi stavebníka jednotného roľníckeho družstva teda žalovanému.

5.4. Naproti vyššie uvedenému súd prvej inštancie v odpovedi na obranu žalovaného citoval v odôvodnení napadnutého rozsudku časť právnej vety z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 16. 2. 2005 sp. zn. 31Cdo/606/2004 (Rc 23/2006), v ktorom Veľký senát občianskoprávneho kolégia NS ČR dospel k právnomu záveru, že o neoprávnenú stavbu ide aj vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1. 1. 1992 tzv. socialistickou organizáciou a ak bol postup pri zriadení stavby tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie neoprávnenej stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka. V bode 15. odôvodnenia napádaného rozsudku odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 19. 03. 2007 sp. zn. 22Cdo/746/2007, v ktorom sa spomína rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 9. septembra 1992 sp. zn. 3Cdo/45/92, publikovaný v Právni rozhledy č. 2/1993, s ktorého závermi sa stotožňuje odvolací súd.

5.5. Žalovaný a odvolací súd v odôvodnení napádaného rozsudku uvádza, že právom, od ktorého žalovaný odvodzoval právo stavby na pozemku je tzv. právo družstevného užívania podľa § 37 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve. V zmysle § 37 ods. 3 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve „Družstvo môže najmä zriaďovať na družstevných pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva aj obytné domy v rámci podnikovej bytovej výstavby.“

5.6. Ďalej žalobca citoval jednotlivé zákonné ustanovenia: V zmysle § 83 ods. 1 bod 1. zákona č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve „Zrušuje sa zákon č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve v znení zákona č. 111/1984 Zb..“ V zmysle § 60 ods. 3 písm. c) zákona č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve „Družstvo môže najmä zriaďovať na združených pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva včítane obytných domov.“ V zmysle § 61 písm. a) zákona č. 162/1990 Zb. „Zrušuje sa: zákon č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.“ V zmysle § 46 ods. 3 písm. c) zákona č. 162/1990 Zb. „Družstvo môže zriaďovať na združených pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva.“ V zmysle § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení účinnom dňa 24. 06. 1991 (nadobudnutie účinnosti) „Dňom účinnosti tohto zákona zanikajú tieto práva k majetku uvedenému v § 1 ods. 1, 2, právo družstevného užívania k združeným pozemkom vlastníkov, ktorí nie sú členmi poľnohospodárskeho družstva (§ 46 zákona č. 162/1990 Zb.).“

5.7. Žalobca trvá na skutočnosti, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že právny predchodca žalovaného mal k predmetnej parcele právo družstevného užívania. Napriek vyššie uvedenému má žalobca za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a to prístup k stavbe zriadenej družstvom, ktorá právna otázka v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

5.8. Ako je uvedené vyššie, žalobca sa v tejto právnej veci, žalobou zo dňa 11. 08. 2021, domáhal (i) odstránenia neoprávnenej stavby žalovaného postavenej na pozemku žalobcu vedenom Okresným úradom Prievidza, katastrálny odbor, pre okres L., obec C., katastrálne územie C. na liste vlastníctva č. E. ako parcela registra C, parcela č.: 2 V § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych

vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení účinnom dňa 24. 06. 1991 „Zákon sa vzťahuje na pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí, 1) a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond, 2) (ďalej len „pôda“)."

5.9. Pozemok 2025/26 o výmere 1.020 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie (ďalej len „poľné hnojisko" alebo „neoprávnená stavba") a (ii) uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu spočívajúceho v užívaní neoprávnenej stavby na skladovanie maštalného hnoja.

6. Geometrickým plánom č. XXX/XXXX vyhotoveným N.. Q. Y. za GEOMAP Prievidza s.r.o. J. Kráľa 1713/1A, 972 01 Bojnice, autorizačne overeným N.. Q. Y. a úradne overeným Okresným úradom v Prievidzi, katastrálnym odborom dňa 21. 07. 2020 pod č. 813/20 (ďalej len „geometrický plán") došlo k skutočnému zameraniu stavby hnojiska na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Z geometrického plánu je zároveň zrejmá skutočnosť, že stavba hnojiska sa v skutočnosti nenachádza, ani sa nikdy predtým nenachádzala, na parcele č. 2026/2, ako bolo uvedené na liste vlastníctva č. XXX. Stavba hnojiska podľa aktuálneho stavu v zmysle geometrického plánu kopíruje hranice novej parcely 2025/26, t. j. má rovnako ako táto parcela výmeru 1.020 m². Táto skutočnosť vyplýva z legendy popisnej časti geometrického plánu, kde je k novej parcele 2025/26 uvedené poznámka 17 - pozemok, na ktorom je postavená budova bez označenia súpisným číslom a poznámka 2 - kód druhu stavby - Poľnohospodárska budova. V zmysle vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že stav zapísaný na liste vlastníctva č. XXX nebol správny, nakoľko stavba hnojiska nie je a ani nikdy nebola umiestnená na parcele 2026/2. Pred vznikom geometrického plánu bola stavba hnojiska pôvodne umiestnená na pôvodnej parcele 2025/26 a časti pôvodnej parcely 2025/25. V súčasnosti, po vzniku geometrického plánu, stavba hnojiska kopíruje hranice novej parcely 2025/26, a teda sa nachádza výlučne iba na tejto parcele. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že stavba poľné hnojisko bola postavená na pozemku, ktorý nebol a nie je vo vlastníctve žalovaného. Žalovaný od počiatku staval stavbu hnojiska na pozemku, ktorý nebol v jeho vlastníctve a vedel alebo vedieť mal, že ide o stavbu na cudzom pozemku. Žalobca má za to, že žalovaný nemohol byť dobromyseľný.

6.1. Žalobca sa niekoľkokrát v priebehu rokov pokúšal vec vyriešiť, a to formou uzatvorenia nájomnej zmluvy a úhrady nájomného zo strany žalovaného.

6.2. Žalobca dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že prvostupňový rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 16C/27/2021-85 zo dňa 02. 12. 2022 potvrdí. V prípade ak dovolací súd v rámci dovolacieho konania vyhodnotí, že sám nemôže rozhodnúť vo veci, navrhuje, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

7. Žalovaný sa k dovolaniu písomne vyjadril. Rozsudok odvolacieho súdu považoval za zákonný a dovolanie za nedôvodné. Poukazoval na argumentáciu, ktorý od počiatku argumentoval o oprávnenosti stavby poľného hnojiska, vzhľadom na legislatívu platnú a účinnú v čase zriadenia stavby. Preto dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nenáležitá. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a vymedzenie právnej otázky ako „prístup k stavbe zriadenej družstvom nie je v súlade s § 432 ods. 2 CSP a ani sa nevie preto vyjadriť k právnomu posúdeniu, ktoré považuje žalobca za nesprávne".

8. K vyjadreniu žalovaného podal písomné stanovisko žalobca, uviedol, že stavba poľného hnojiska sa nikdy predtým nenachádzala na parcele č. 2026/2, postup pri zriadení stavby tzv. socialistickou organizáciou na cudzom pozemku bol od začiatku neoprávnený. Odvolací súd sa v napádanom rozsudku bez akéhokolvek akceptovateľného vysvetlenia stotožnil s tvrdením žalovaného a nezaoberal sa procesným útokom žalobcu ohľadne neoprávnenosti stavby. Táto skutočnosť spôsobuje, že napádaný rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Skutkové tvrdenie žalovaného o oprávnenosti poľného hnojiska natoľko zjavne nekorešponduje s vykonaným dokazovaním, že v konečnom dôsledku je nutné považovať odôvodnenie napádaného rozsudku za extrémne zmätočné. Žalobca trvá na tom, že dovolanie voči napádanému rozsudku odvolacieho súdu je prípustné v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom uvedené je odôvodnené v bode I.E. dovolania.

9. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§

424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

9.1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9.2. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9.3. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10.2. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

10.3. Žalobca v dovolaní podľa § 420 písm. f) CSP namieta nedostatok dôvodov rozhodnutia, nepreskúmateľnosť až zmätočnosť napadnutého rozhodnutia, tým že sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odvolaním žalovaného, nestotožnil sa s bodmi 8., 16. dôvodov napadnutého rozhodnutia. Poukazoval na to, že nakoľko stavba poľného hnojiska je postavená na inom ako deklarovanom pozemku, táto je bez ďalšieho stavbou neoprávnenou. Stavebné povolenie je vydané na stavbu na pozemku parc. č. 2025/5 a 2027 v kat. území C., pričom ale táto je postavená na inej parcele, a to na parcele č. 2025/26 vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Z tohto pohľadu namieta aj nevysvetlenie jednoznačného rozporu skutkových tvrdení s vykonaným dokazovaním.

10.4. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne

konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné, a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

10.5. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

10.6. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10.7. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu, (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

10.8. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu

vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

10.9. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie žalobe žalobcu výrokom I. vyhovel, rozhodol tak, že uložil žalovanému odstrániť na vlastné náklady z pozemku vo vlastníctve žalobcu, a to z parcely registra C KN č. 2025/26, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.020 m², zapísanej na LV č. XXXX Okresného úradu Prievidza, katastrálneho odboru, v k. ú. C., obec C., okres Prievidza stavbu bez súpisného čísla, popis stavby: poľné hnojisko do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd na odvolanie žalovaného zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol.

11. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o zamietnutí žaloby žalobcu (na rozdiel od súdu prvej inštancie), pričom sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami a s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného, (ktorým napokon vyhovel).

11.1. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný teda, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Je treba mať na zreteli, že rozsudok odvolacieho súdu tvorí s rozsudkom súdu prvej inštancie tzv. jeden celok.

11.2. V bodoch 9. až 17. odôvodnenia rozsudku odvolací súd uviedol všetky podstatné argumenty, ktoré ho viedli na rozdiel od súdu prvej inštancie k zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že žalovaný resp. jeho právny predchodca - stavebník stavbu vykonal na základe práva družstevného užívania na tzv. družstevných pozemkoch na základe časovo neobmedzeného práva družstevného užívania podľa právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby (§ 37 ods. 3 písm. c) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve), ktoré už zaniklo. Rešpektujúc vyššie uvedené judikátorne závery, že existenciu neoprávnenej stavby je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy, aká tu bola v dobe vzniku stavby, a to i v prípade, že právo stavby (napr. právo družstevného užívania) už zaniklo, odvolací súd posúdil, že nejde o neoprávnenú stavbu, a nie je preto daný nárok na odstránenie stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka ani proti právnemu nástupcovi stavebníka jednotného roľníckeho družstva teda žalovanému. Žaloba domáhajúca sa uloženia povinnosti žalovanému odstrániť poľné hnojisko na vlastné náklady z pozemku vo vlastníctve žalobcu tak mala byť správne zamietnutá.

Dovolanie vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b) CSP

12. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je relevantná len právna (nie skutková) otázka. Pripomenúť treba, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

12.3. Z rozhodnutia Ústavného súdu SR III. ÚS 295/2024 vyplýva: „Ak sú dôvody dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku koncipované tak, že dovolateľ nerozporuje ustálený skutkový stav ako výsledok dokazovania a následného hodnotenia dôkazov, ale kritizuje (ne)použitie právnej normy na zistený skutkový stav, ide o formuláciu právnej otázky. Dovolanie je potom prípustné aj napriek tomu, že právna otázka súvisí s právnou kategóriou, ktorej široká formulácia a široký aplikačný záber prakticky znemožňujú tvorbu právnych viet v podobe zovšeobecnených judikátov. Nemožno totiž zabúdať, že aj dovolanie podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku slúži ochrane subjektívnych práv sporových strán a nejde len o nástroj zjednocovania rozhodovacej činnosti súdov. Odlišným prípadom je kritika (ne)použitia právnej normy, avšak na podklade spochybňovania skutkových záverov nižších súdov v podobe nevykonania navrhovaných dôkazov či nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov ústiaceho do ustálenia skutkového stavu. Skutočnou podstatou nespokojnosti dovolateľa potom nie sú otázky právne, ale skutkové, ktoré prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku nezakladajú, a preto nejde o odmietnutie spravodlivosti, ak dovolací súd na takto koncipované dovolanie nedá meritórne odpovede.“

12.4. Podľa Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 75/2021, „ak najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu, ktorý dovolateľ neuplatnil, ale ktorý najvyšší súd sám z jeho obsahu vyvodil, konal v rozpore s § 440 CSP i s ústavným imperatívom konať len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Týmto procesným excesom najvyšší súd zasiahol do základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľky, ktorá stála na opačnej procesnej strane.“

12.5. Dovolateľ mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a to „prístup k stavbe zriadenej družstvom, ktorá právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.“

12.6. V bodoch 9. až 17. odôvodnenia odvolací súd uviedol podstatu právneho posúdenia veci (pozri tu bod 11.2.), na ktorom bolo založené zmenové rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby žalobcu. Z tohto je zrejmé, že na položení právnej otázky zo strany žalobcu, a to „prístup k stavbe zriadenej družstvom, ktorá právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.“ nebolo založené právne posúdenie veci odvolacím súdom. Žalobca ďalej v rámci námietky nesprávneho právneho posúdenia uvádza a cituje ustanovenia zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve v znení zákona č. 111/1984 Zb., § 60 ods. 3 písm. c) zákona č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve, § 61 písm. a) zákona č. 162/1990 Zb., § 46 ods. 3 písm. c) zákona č. 162/1990 Zb., § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení účinnom dňa 24. 06. 1991, pričom ale k týmto neuvádza žiadnu právnú a ani inú argumentáciu. Aj v zmysle vyššie uvedených rozhodnutí ústavného súdu, nie je možné dospieť k meritórnemu posudzovaniu veci, nakoľko dovolací nemôže za dovolateľa dedukovať a argumentovať vo vzťahu k citovaným právnym predpisom, nakoľko by bola porušená rovnosť strán sporu pretraktovaná čl. 6 ods. 1 CSP a od nastolenej právnej otázky zo strany žalobcu tak ako už vyššie

uviedol dovolací súd právne posúdenie veci nebolo založené.

12.7. Dovolací súd zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP je limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Takúto otázku ani nebolo možné (namiesto dovolateľa) abstrahovať z podaného dovolania, dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu (všetkých) procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd.

12.8. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP. Bez uvedeného nemôže dovolací súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa.

12.9. Podľa ust. § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Podľa ust. § 447 písm. f) CSP, dovolací súd odmietne dovolania, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP, ani podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcov podľa ust. § 447 písm. c) a písm. f) CSP odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.